

POPAS ANIVERSAR

Dr. hab. TUDOR LUPAȘCU
LA 60 DE ANI

Născut la 4 martie 1950. Chimist, domeniul științific: chimia fizică, chimia ecologică. Dr. hab. în chimie (2000). Directorul Institutului de Chimie al A.Ș.M. (din 2002).

Cercetător notoriu în domeniul chimiei fizice, promotor activ al protecției mediului ambiant și adept al folosirii durabile a resurselor naturale, dr. hab. în chimie Tudor Lupașcu – prof. univ., inventator cu renume, manager de o bună bucată de timp al Institutului de chimie, prin realizările sale de excepție duce faima științei chimice moldave departe de hotarele ei.

Având o pregătire temeinică în domeniul chimiei teoretice, prof. Tudor Lupașcu și-a îndreptat privirile spre problemele ce țin de ocrotirea meleagului natal de efectele antropice, evitarea și prevenirea poluării mediului cu substanțe toxice. Este cunoscut datorită investigațiilor științifice complexe consacrate sintezei dirijate a adsorbanților carbonici cu proprietăți programate prin dirijarea tehnologiei de activare și a agenților chimici de tratare a materiei lemnoase. În baza acestei concepții au fost elaborate și brevetate noi sortimente de adsorbanți carbonici și catalizatori pentru detoxificarea organismului uman și protecția mediului înconjurător; stabilită chimia suprafeței noilor adsorbanți carbonici și a mecanismelor de interacțiune-immobilizare-transformare a poluanților organici și anorganici pe suporturi catalitice; elaborate tehnologii de potabilizare a apelor naturale și de purificare a apelor reziduale.

Actualmente tot mai mult se evidențiază tendința de interacțiune dintre cercetările fundamentale și aplicative. Prof. Tudor Lupașcu, grație aptitudinilor intelectuale și manageriale deosebite, îmbină cu succes activitatea științifică fundamentală cu elaborările practice și munca de implementare a rezultatelor științifice în practică.

Pe parcursul anilor a studiat proprietățile fizico-chimice și mecanice ale noilor materiale de construcție, obținute în baza materiei prime locale, în special a produselor secundare din ramura extractivă. Au fost

elaborate, brevetate și implementate noi compoziții pentru tencuirea suprafețelor interioare și exterioare ale clădirilor. Efectul economic anual al acestor implementări la zi constituie circa 2 milioane de lei.

În anul 2009, în baza brevetelor de invenție, elaborate de profesorul Tudor Lupașcu, la S.A. Monolit și S.R.L. Odgon au fost construite și date în exploatare linii tehnologice de producere a materialelor de construcție. Testările industriale au arătat că în condițiile climaterice ale Republicii Moldova noile materiale sunt mai eficiente, dar și mai ieftine în comparație cu cele de import.

Sub îndrumarea dr. hab. T. Lupașcu a fost elaborată concepția de scindare oxidativă a polimerilor naturali și de formare a compușilor biologic activi, au fost evidențiate grupele funcționale și principiile de funcționare a substanței biologice active *Enoxil*. În baza *Enoxilului* au fost elaborate și brevetate noi produse farmaceutice. Preparatele produse la S.A. „Farmaco” au fost testate în 4 clinici republicane și dovedesc efecte curative de înaltă eficiență în cazul bacteriozelor și micozelor umane, în procesul de regenerare a plăgilor termice, fizice și chimice, în tratamentul plăgilor postoperatorii și leziunilor postradiante la pacienții oncologici, precum și în tratamentul leziunilor traumatiche ale țesuturilor moi și afecțiunilor inflamatorii ale regiunii maxilo-faciale la copii.

Despre activitatea științifică fructuoasă a doctorului habilitat T. Lupașcu ne vorbește elocvent și numărul impunător de lucrări științifice, care au depășit cifra de 500 publicații, inclusiv 4 monografii, 47 invenții. Rezultatele investigațiilor întreprinse de dumnealui au fost validate și recunoscute prin participarea la circa 70 de foruri științifice din țară și de peste hotare, inclusiv în București, Moscova, Kiev, Odesa, Lvov, Riga etc.

După proclamarea independenței Republicii Moldova și deschiderea hotarelor, cercetătorul și managerul T. Lupașcu a obținut prin concurs 17 proiecte internaționale, care au fost realizate în comun cu savanți din România, SUA, Franța, Germania, Spania, Norvegia, Austria, Rusia, Ucraina.

Erudiția, spiritul creativ, capacitățile deosebite de a analiza și a genera noi idei, calitățile sale de organizator s-au manifestat pe deplin în exercitarea funcției de director al Institutului de Chimie începând cu anul 2002 până în prezent. Pe parcursul acestor ani Institutul de Chimie a obținut noi rezultate în aspect teoretic și aplicativ.

Sunt recunoscute și aptitudinile de pedagog iscusit ale omagiatului, care a îndrumat câteva generații de chimiști, activând în calitate de profesor la Facultatea de Chimie și Tehnologie Chimică a USM, dar și fiind conducător științific a 3 teze de doctor habilitat și 2 teze de doctor în chimie.

La acest popas aniversar, îi dorim colegului nostru, dr. hab. Tudor Lupașcu, prosperare, sănătate și noi performanțe științifice!

Academician Gheorghe Duca, președintele AȘM.